

Interimstyret for Bogen Vekst
v/Jan Egil Strand
Sporet 164
8533 Bogen

15.03.17

Evenes kommune
v/ rådmann og ordfører
Postboks 39
8539 Bogen I Ofoten

BOGEN VEKST – OM STEDSUTVIKLINGEN AV BOGEN SOM KOMMUNESENTER.

Innledning:

Evenes kommune står foran store, men positive utfordringer.

Tunge investeringer innenfor Forsvaret på Evenes, innenfor samferdsel gjennom Hålogalandsveien inkl Hålogalandsbrua, samt den mer og mer strategiske posisjonen til Harstad/Narvik lufthavn Evenes som stamflyplass for regionen får, gir kommunen helt unike muligheter.

En lang debatt om kommunestruktur, har nå «landet» i den forstand at det ikke ser ut for at Evenes blir tvangssammenslått med andre kommuner. Vi har valgt å stå alene, og får etter alle solemerker anledning til dette.

Evenes kommune har invitert innbyggerne til å bidra i et stedsutviklingsprosjekt for Bogen. Ettersom Bogen er kommunesenteret i Evenes kommune, vil måten vi håndterer stedsutviklingen for Bogen på, påvirke hele kommunen.

Som innbyggere i den delen av kommune der kommunesenteret er, er det mye vi kan bidra med, men vi ser utfordringen i å få dette til på en riktig måte. De fleste av oss ønsker det samme – ønsker å bidra slik at vi kan få «vår del av utviklingskaka» - men utfordringen har vært at vi har vært mange og spredte stemmer.

Bogen vekst:

I forprosjektet «Stedsutvikling Bogen» framkommer det at *det er en forutsetning at prosjektet sikrer eierskap og forankring i lokalsamfunnet; hos næringsliv, lag og foreninger og «folk flest».*

For å være en god og aktiv bidragsyter til den stedsutviklingen som vi nå ser for oss, har alle lag og foreninger knyttet til Bogen, dannet en sammenslutning – **Bogen Vekst** – der målsetningen er å være en organisert samarbeidspartner for Evenes kommune i de kommende prosesser.

Bogen Vekst er en sammenslutning av til sammen 7 ulike lag og foreninger – alle med tilknytning til Bogen: Bogen Grunneierlag, Bogen Båtforening, Evenes UIL, Evenes Samfunnshus, Bergviknes Vel, Foreldregruppa for et bedre nærmiljø i Niingsveien og Bogen Kapellforening.

Bogen Vekst kan sees på som en felles interesseorganisasjon for alle de unike lagene og foreningene som har tilknytning til plassen – dette mener vi er en styrke da dette viser at vi er sammen og enige om dette arbeidet. *Gjennom disse lag og foreninger omfavner Bogen Vekst mange av innbyggerne i Bogen.*

Foreløpig er det opprettet et interimsstyre som fungerer inntil det fastsatte stiftelsesmøtet den 20. april. Interimsstyret består nå av lederne i de ulike lag og foreninger. Tiden fra opprettelse av interimsstyret i februar fram til 20. april benyttes nå til å la det enkelte lag/forening ta stilling til sin tilslutning til Bogen Vekst gjennom styre- og årsmøter. Det som skal vedtas er egne vedtekter, der blant annet det felles formålet med organisasjonen, skal vedtas.

Foreløpige styrevedtak i noen av de lagene Bogen Vekst skal representere, viser en samlet tilslutning om det forslaget til vedtekter med tilhørende formål som er lagt til grunn for opprettelsen.

Dette gir initiativtakerne et signal om at dette ikke bare er et riktig, men viktig initiativ.

Hvorfor Bogen Vekst:

Vi tror at etableringen av en felles interesseorganisasjon/paraplyorganisasjon for lag og foreninger med tilknytning til Bogen, vil gjøre oss i bedre stand til å bidra til den utviklingen vi står midt oppe i:

Vi tar sikte på oss å være en koordinerende samarbeidspartner for den beste stedsutviklingen/samfunnsutviklingen for og i Bogen.

Vi skal bidra til koordinering av lokale krefter og ressurser ifm arrangement, dugnader, søknader mv.

Vi skal være i bedre stand til å initiere konkrete prosjekt som vi mener fremmer utviklingen i Bogen.

Vi mener at det som fremmer Bogen som kommunesenter i Evenes kommune, også fremmer utviklingen i kommunen som helhet. Når en kommune som Evenes, med ca 1400 innbyggere velger å stå alene, er dette er strategisk krevende valg. Vi tar ingen stilling til kommunestruktur, men påpeker hvor grunnleggende viktig det er med en gjennomgående diskusjon om hva et kommunesenter skal være for vår kommune på sikt – spesielt når vi skal fortsette som egen kommune.

Dette er en diskusjon som ikke har fokus, men som vi mener umiddelbart må løftes/startes.

En riktig stedsutvikling av Bogen som kommunesenter legger grunnlaget for en best mulig utvikling av hele kommunen.

Denne diskusjonen vil vi kunne være en god sparringspartner i forhold til. Vi vil kunne bidra til innspill, ideer og koordinering av de avgjørelser som må tas og de oppgaver som må løses framover mht utviklingen av kommunesenteret.

Dette er naturligvis forutsatt at Evenes kommune – primært ved kommunestyret – ønsker at vi som innbyggere deltar i denne diskusjonen. Dette tror vi imidlertid fast på – det er vanskelig å se for seg en positiv utvikling av kommunen som helhet uten å ha en klar strategi for Bogen som kommunesenter.

Naturligvis er dette forutsatt at det er enighet om at Bogen fremdeles skal være kommunesenteret i Evenes. Dette oppfatter ikke at det er verken noen tvil om eller noen form for diskusjon rundt – dette tror vi er det eneste riktige i forhold til den kritiske tida vi er inne i nå med alt som skjer rundt oss.

Bogen som kommunesenter

Bogen Vekst tror at det er helt sentralt for utviklingen at Evenes kommune tar rask stilling til hva vi skal legge *kommunesenter*-begrepet.

Selv en liten kommune har og skal fylle de samme rollene som en større kommune. En liten kommune vil imidlertid sannsynligvis ha større utfordringer med og både tilegne seg kompetanse, men ikke minst tiltrekke seg etablerere.

Dette tror vi gjør stedsutviklingsprosjektet mer viktig enn noen gang, men vi tror videre at dette også er mer avhengig av at kommunen mer overordnet bidrar til å legge strategier for hvordan tjenesteytingen og tilbudet blir rasjonelt og effektivt lagt til rette.

Ved siden av at vi ønsker å legge best mulig til rette for oss selv som bor her, så vil vi jo få flere til å komme og bli hos oss. I denne sammenhengen antar vi at det er en del grunnleggende behov som må dekkes før en velger å etablere seg på et nytt sted. Felles for dem alle, er at det må være *nære, tilgjengelige og gode tilbud* som gjør det praktisk mulig og attraktivt å etablere seg.

- Vi må tilby etablerte «sentrumsfunksjoner» som offentlige tjenester, butikk, post, bank, frisør o.a.
- Vi må tilby et godt barnehage og skoletilbud
- Vi må tilby arbeidsplasser, eller tilby nærhet til arbeidsplasser.
- Vi må ha utviklingspotensial i forhold til det å etablere arbeidsplasser – herunder også kompetanse arbeidsplasser – arealmessig både mht tilgjengelig areal, men også arealer med god infrastruktur som tilgang til vei, fiber osv.
- Vi må ha sentrale og attraktive tomter å tilby – begrepet «sentrale» må her sees i sammenheng med kommunen som helhet

Vi tror at Evenes kommune snarest må vurdere å trekke opp en strategi for hvordan vi kan få dette til. I en liten kommune som vår med de tilgjengelige ressursene vi har til utvikling, må vi tørre å ta debatten om vi i det hele tatt kan satse på mer enn ett tettsted med de ovennevnte funksjonene.

Bogen Vekst ønsker ingen polariserte lokaliseringsdebatter, men vi må likevel tørre å stille spørsmål knyttet til de tjenestene vi skal utøve i årene som kommer – hvilke tjenester skal vi tilby. Og for hvem? Som representanter for Bogen som kommunesenter, kan vi ikke være redd for å ta opp denne debatten i fare for at vi gjør samme feilene som andre før oss. Det har vi som liten kommune neppe råd til.

Det er da helt naturlig at kommunen intensiverer stedsutviklingen av Bogen som kommunesenter nå - før det er for seint og de store etableringene viser seg å havne andre steder.

Bakgrunnen for at vi mener dette, er at Bogen har alle de utviklingsmulighetene vi ser etter:

- Vi har etablerte kommunale funksjoner i Rådhuset.
- Vi har store områder med tilgjengelige tomter i Bergvikfjellet
- Vi har umiddelbar nærhet til E10, og områder for videreutvikling av næringsareal
- Vi har videre umiddelbar tilknytning til havet og «riksvei 1» gjennom egen kommunal kai, Men også mulig bruk av «Nato»-kaia i samarbeid med Forsvaret.
- Vi har bank, post, butikk, frisør, bensinstasjon, hotell mva
- Vi har umiddelbare og etablerte friluftsområder med umiddelbar tilgang til både høyfjell og sjø.

Det er liten tvil om at potensialet er her, men pr i dag ser vi dessverre ingen utvikling som skulle tilsi at dette bygges videre på. For Evenes kommune sin del, må dette endres – vi må stase på det vi har og videreutvikle dette for å møte framtida som egen kommune.

Dette tror vi at **Bogen Vekst** vil kunne bidra med.

Vi forholder oss til den dokumentasjonen som vi har tilgjengelig. Blant annet ble det nettopp gjennomført et «stedsutviklingsseminar». Dette er (slik vi oppfatter det) tenkt som en fordypning av folkevalgtopplæringen – vi antar at flere av kommunes sentrale politikere da er kjent med dette.

Når vi ser på KS sitt opplæringsmateriell som ble brukt under dette seminaret¹, understreker dette gjennomgående hvor viktig det er å styrke sentrums- og tettstedsutviklingen som et grunnlag for god utvikling. I vår kommune mener vi dette blir et spørsmål om å ta valg om *hva* og *hvor* vi skal styrke sentrumsfunksjoner og *hvordan*. For Bogen vekst forventer vi at dette medfører et sterkere fokus på Bogen som kommunesenter både mht styrking og sikring av funksjoner vi allerede har, men også i forhold til strategiske valg av hvorvidt flere funksjoner skal samles i kommunesenteret – der den overordnede målsetningen må være å styrke kommunen evne til å stå alene på sikt.

Her tror vi at Bogen Vekst som en «lokal kraft» kan spille en rolle.

Tydeligere framkommer det i Fremover 10. mars d.å. der det blant annet er gjort et intervju med ordføreren på Ørlandet i lys av den prosessen Ørlandet har vært – og er i. Her påpekes det må være gangavstand til kultur, idretts- og hverdagstjenester. Ordføreren er tydelig på at Evenes må tørre å ta valg. Våge å prioritere. (Sitat): *Nå bærer det frukter, og pengene får vi igjen. Men det må være politisk vilje til stede.* (sitat slutt).

Som kommunesenter står i tillegg Bogen i en særstilling når det kommer til regulerte områder for boligbygging. Vi tror det vil være galt å ikke lytte til slike erfaringer når disse peker i samme retning som det andre vi viser til – vi trenger å fokusere kreftene og funksjonene til ett sted i Evenes – noe annet er vi for små til.

¹ «Den handlekraftige kommunen – fordypningsdag i Folkevalgprogrammet»

Hva vi kan bidra med:

På vegne av interimsstyret, er vi allerede nå i stand til å gi konkrete innspill til det arbeidet vi står foran:

- **Fiberutbygging.** Vi vil etablere egen kontaktperson for dette arbeidet som kan være et bindeledd mellom Evenes kommune som tilrettelegger og nettutbygger. Vi tror at vi gjennom systematisk arbeid vil oppnå det antall «underskrifter» som må til for å kunne sikre fiberutbygging i Bogen. Dette er helt grunnleggende for samfunnsutviklingen, men vi registrerer at dette ikke er prioritert. Vi kan gjøre noe med dette, og vil bidra.
 - Bogen Vekst ber her Evenes kommune ta kontakt, så får vi initiert dette arbeidet med den endelige målsetningen av utbygging av fiber vedtas også for Bogen som kommunesenter
 - Dette antar vi er et arbeid som kan gjøres gjennom stedsutviklingsprosjektets *Arbeidsgruppe teknisk*
- **Historie.** Gruvedriften i Bogen er en viktig del av en historie som vi mener nå aktivt må brukes i både markedsføringsammenheng, men også i forhold til å skape en identitet hos oss som innbyggere. Det må gjøres en god del kartleggings- og grunnlagsarbeid, men materiellet vi har tilgjengelig, er nær enormt. Nå er gruverdriften bare ett eksempel på at Bogen har en svært interessant historie som vi mener det er på tide og systematisk å tydeliggjøre – vi ser fram til å trekke fram andre viktige sider av denne når det er dags for det. Bogen Vekst vil kunne bidra med egne, dedikerte personer som skal bidra til å koordinere dette arbeidet blant innbyggerne.
 - Bogen Vekst ber her Evenes kommune ta kontakt, så får vi initiert dette arbeidet med den endelige målsetningen at vi skal tydeliggjøre Bogen sin historie slik at denne både blir lett tilgjengelig, men også slik at denne kan brukes aktivt for å tiltrekke turister og historieforskere til stedet.
 - Dette antar vi er et arbeid som kan gjøres gjennom stedsutviklingsprosjektets *Arbeidsgruppe historie* i kombinasjon med *Arbeidsgruppe kultur*.
- **Arealplanlegging.** Det er vanskelig å stedsutvikle uten samtidig å si noe om arealbruk. Det å definere samfunnsutvikling gjennom arealplanlegging, er helt essensielt. Uten tidsriktig og oppdatert areal/reguleringsplanlegging, kan gode ideer og tiltak dø fordi mulighetene for å realisere dem ikke er tilstede. Det må gjennomføres arealvurderinger av deler av Bogen – dette arbeidet kan ikke vente. Eksisterende reguleringsplaner er laget for en annen tid, og alt for dårlig tilpasset de kravene kommune nå møter. Det at planene er så gamle som de er, gjør de også i praksis utfordrende mht å ta arealer i bruk til det de engang ble vedtatt brukt til.
 - Et klart eksempel er saken knyttet til etableringen av ny skole i kommunen. I siste kommunestyre ble det entydig vedtatt at det skal angis en alternativ lokalitet til Liland. Slik vi ser det, *må* denne alternative lokasjonen være i Bogen. Etablering av skole i Bogen som kommunesenter, vil være et viktig tilskudd av tjenester til etableringen av et sterkt og framtidsrettet kommunesenter – noe vi mener hele kommune er tjent med ettersom mvi stryker «sentrumsfunksjonene» i Bogen som tettsted og kommunesenter.

Bogen Vekst mener at området knyttet til den gamle fotballbanen i Bogen må vurderes for etablering av ny skole i Evenes som alternativ til den gamle skoletomta på Bergviknes. Krav til plass, nærhet til sjø og fjell, samt den umiddelbare muligheten for bruk av naturen, tilsier at området må vurderes – for styrkingen av Bogen som kommunesenter. **Bogen vekst** kan her bidra på flere områder. Både for å koordinere kontakt opp mot Evenes UIL som grunneier på fotballbanen, og Evenes samfunnshus som vi allerede nå vet imøteser en dialog med kommunen om og i tilfelle hvordan samfunnshuset og dens tomt kan benyttes i sammenheng med en utbygging av skole i umiddelbar nærhet.

- Dette antar vi er et arbeid som kan gjøres gjennom stedsutviklingsprosjektets *Arbeidsgruppe teknisk*
- Området på «Åsen» ligger i dag mye godt ubrukt da det krever utarbeidelse av en egen reguleringsplan for å utnytte potensialet som ligger i kommuneplanen. Dette området mener vi kan benyttes på en mye bedre måte til boligbygging, og dels fritidsboliger. Selv om vi har mange tilgjengelige tomter i Bergvikfjellet, vil det være aktuelt og flere tomter tilgjengelig nærmere sentrale tjenester (jfr; kommuneadministrasjon, butikk mv). Dette kan etableres her. En utbygging av «Åsen» kan ha en positiv effekt med å bygge Bogen mer sammen og styrke sentrum i kommunesenteret. Utarbeidelse av en kommunal områdeplan bør være en klar målsetting for stedsutviklingsprosjektet i Bogen. **Bogen vekst** kan her bidra på flere områder, men kanskje spesielt som medspillere til utarbeidelse av endelig planforslag, og som kontaktpunkt opp mot lokalsamfunnet.
 - Dette antar vi er et arbeid som kan gjøres gjennom stedsutviklingsprosjektets *Arbeidsgruppe teknisk*

Dette brevet er en presentasjon av det vi tror blir en god sparrings- og samarbeidspartner i arbeidet med å utvikle Bogen som kommunesenter.

Dette må også sees på som en invitasjon fra oss som lag, foreninger og innbyggere til å være med på å legge til rette for det vi tror er en riktig utvikling med riktig retning for Bogen som tettsted, som kommunesenter, og derav for Evenes kommune.

Vi imøteser kontakt og et godt framtidig samarbeid.

PS: vi ser gjerne at dere bidrar til å videredistribuere denne informasjonen bredt.

For interimsstyret for Bogen Vekst – etter fullmakt fra nevnte lag og foreninger

Jan Egil Strand (sign)

jegils@online.no

+4790140537